

ՊԱՀՔԻՆ ԽՈՒՐՀՈՒՐԴԸ

«Ի նեղութեան իմում օգնեա ինձ Տէր»
Շարական Ապաշխարութեան

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ տօնացոյցին համաձայն անցնող Կիրակին ծանօթ է որպէս Առաջաւորաց Կիրակի կամ Բարեկենդան Առաջաւորացի Պահոց: Առաջաւորաց կը կոչուի մեծ պահի Բուն Բարեկենդանէն երեք եւ Զատիկէն տասը շաբաթ առաջ հանդիպած Կիրակին: Իսկ այս Կիրակիին յաջորդող եօթնեակին հինգ օրերը Առաջաւորաց Պահ կը կոչուին եւ խիստ պահ կը պահուէր, ծոմով մէկտեղ: Պահին Ե. օրը, կը յիշատակուի Յովնանու քարոզութիւնը եւ Նինուէի քաղաքին ապաշխարութիւնը, ոչ թէ իբր Ս. Յովնան մարգարէին տօն, այլ պարգապէս իբր մեծ ապաշխարութեան առիթ մը:

Շնորհալի Հայրապետը այս Առաջաւորաց անունը կը մեկնէ որպէս առաջին պահը, որովհետեւ ասիկա Գրիգոր Լուսաւորիչէն հրամայուած առաջին պահին յիշատակութիւնն է:

Լուսաւորիչ Հայրապետ Խոր Վիրապէն ելնելէն անմիջապէս ետք, երբ սկսաւ աւետարանել, նախ հինգօրեայ շարունակ ու խիստ պահով պատրաստեց Հայ ժողովուրդը քոչկութիւն ու լուսաւորութիւն ընդունելու, նիւնուեցուց ապաշխարութեան նմանողութեամբ:

Առաջին Լուսաւորչահիմն պահին տարեկան յիշատակութիւնն է այս, որ հաստատուն մնացած է մեր եկեղեցւոյ մէջ, եւ որուն նման քան մը ուրիշ եկեղեցիներ չունին:

Այդ Պահոց Շաբաթ օրը Ս. Սարգսի գորավարին յիշատակը կը տօնուի, եւ ժողովուրդն ալ շատ անգամ, ինչպէս անցեալին, Ս. Սարգսի պահ կ'անուանէ այդ պահը: Սակայն այս պահը Սուրբ

Սարգսի համար չէ որ հաստատուած է մեր տօնացոյցին մէջ, այլ պարգապէս տօնին հանդիպումէն առած է մեր ժողովրդական անունը, նոյն շաբթուայ մէջ պատահելուն առիթ:

Այս Առաջաւորաց անունը կարելի է մեկնել նաեւ իբր մեծ պահէն առաջ եկող պահ մը կամ աւելին պատրաստութիւն մը Զատիկը կանխող քառասնօրեայ պահեցողութեան:

Պահեցողութիւնը հիանալի շրջան մըն է խորհելու եւ մտածելու մեր մարմնի եւ հոգիի արժէքներուն վրայ:

Աստուծոյ ստեղծագործութիւններուն մէջ մարդը որ իր իմացական, քարոյական եւ հոգեկան կարողութիւններով հրաշքներուն հրաշքն է, կը մնայ տակաւին ամենամեծ անծանօթը:

Անցնող այս շաբաթը ամենամեծ առիթն էր որ իւրաքանչիւր քրիստոնեայ մտածէր իր իսկ ներքին անձին մասին. այսինքն ինքնաճանաչողութեան ու ինքնաքննութեան մասին:

Ինքնաճանաչողութիւնը ինքզինքն անհնալու գիտութիւն է. եւ դժբախտաբար մարդիկ, մեծեր եւ թէ փոքրեր կը տառապին այդ ծանօթութեան պակասէն:

Երբ հայելիին կը նայինք հոն յստակ կերպով հայելին ցոյց կու տայ մեզի մեր մարմնական թերութիւններն ու տգեղութիւնները:

Բայց կարելոյը մեր ներքին անձնաւորութիւնը անհնալն է: Եւ ոչ թէ մարմինը:

Մարմինը չէ բուն մարդը, այլ այդ մարմնոյն մէջ ապրող քարոյական ուժերն են որ կը կազմեն իսկական մարդը:

